II

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma)

SPRENDIMAI

KOMISIJA

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2008 m. liepos 24 d.

dėl pagalbos gairių valstybėms narėms rengiant Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 882/2004 numatyto vieningo integruoto daugiamečio nacionalinio kontrolės plano metinę ataskaitą

(pranešta dokumentu Nr. C(2008) 3756)

(Tekstas svarbus EEE)

(2008/654/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių [1], ypač į jo 44 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

(1) Reglamente (EB) Nr. 882/2004 nustatomos bendrosios taisyklės, pagal kurias Bendrija arba kompetentinga valstybių narių institucija atlieka oficialią kontrolę, siekdama patikrinti, ar laikomasi nustatytų taisyklių dėl pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų ir gyvūnų sveikatos bei gerovės taisyklių.

(2) Pagal Reglamento (EB) Nr. 882/2004 1 straipsnio 3 dalį minėtas reglamentas neturi pažeisti konkrečių Bendrijos nuostatų dėl oficialios kontrolės.

(3) Reglamento (EB) Nr. 882/2004 41 straipsnyje nustatyta, kad kiekviena valstybė narė sudaro vieningą integruotą daugiametį nacionalinį kontrolės planą, siekdama užtikrinti 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras [2], 17 straipsnio 2 dalies, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių bei Reglamento (EB) Nr. 882/2004 45 straipsnio veiksmingą įgyvendinimą (toliau – nacionalinis kontrolės planas).

(4) Nacionaliniais kontrolės planais taip pat siekiama tvirto pagrindo Bendrijos kontrolei valstybėse narėse.

(5) 2000 m. gegužės 8 d. Tarybos direktyvos 2000/29/EB dėl apsaugos priemonių nuo augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų įvežimo į Bendriją ir išplitimo joje [3] 27a straipsnyje nustatyta, kad, siekiant užtikrinti veiksmingą minėtos direktyvos įgyvendinimą, reikia taikyti atitinkamai Reglamento (EB) Nr. 882/2004 41–46 straipsnius dėl nacionalinių kontrolės planų, metinių ataskaitų ir Bendrijos kontrolės valstybėse narėse ir trečiosiose šalyse.

[1] OL L 165, 2004 4 30, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Tarybos reglamentu (EB) Nr. 301/2008 (OL L 97, 2008 4 9, p. 85).

[2] OL L 31, 2002 2 1, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 202/2008 (OL L 60, 2008 3 5, p. 17).

[3] OL L 169, 2000 7 10, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2008/64/EB (OL L 168, 2008 6 28, p. 31).

(6) Reglamento (EB) Nr. 882/2004 43 straipsnio 1 dalies e punkte nustatyta, kad Komisija turi parengti gaires, kuriomis skatinama taikyti geriausią praktiką visais kontrolės sistemų lygiais.

(7) Reglamento (EB) Nr. 882/2004 43 straipsnio 1 dalies j punkte nustatyta, kad Komisija turi parengti gaires, kuriomis nustatoma to reglamento 44 straipsniu numatytų metinių ataskaitų struktūra ir nurodoma informacija, kuri turi būti įtraukta į metines ataskaitas.

(8) Reglamento (EB) Nr. 882/2004 44 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybės narės turi pateikti Komisijai nacionalinio kontrolės plano įgyvendinimo metinę ataskaitą. Tokia ataskaita turi būti teikiama kasmet; pirmą kartą ji teikiama praėjus metams nuo daugiamečių nacionalinių kontrolės planų įgyvendinimo pradžios. Be to, 44 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija, kuri turi būti pateikta metinėse ataskaitose.

(9) Siekiant skatinti šių ataskaitų nuoseklų pateikimą, pagal Reglamento (EB) Nr. 882/2004 44 straipsnio 2 dalį į metines ataskaitas įtrauktina informacija turi būti pateikiama atsižvelgiant į gaires, kurias turi parengti Komisija. Gairės yra rekomendacinio pobūdžio, bet valstybės narės, įgyvendindamos tą reglamentą, gali remtis jomis kaip naudingais orientaciniais nurodymais.

(10) Reglamento (EB) Nr. 882/2004 45 straipsnyje nustatyta, kad Bendrija valstybėse narėse turi reguliariai atlikti auditą, siekdama visų pirma patikrinti, ar oficiali kontrolė atliekama pagal nacionalinius kontrolės planus ir laikantis Bendrijos teisės aktų.

(11) Gavusi ir išnagrinėjusi valstybių narių metines ataskaitas, prireikus, Komisija, atsižvelgdama į metinėje ataskaitoje, kurią Komisija turi parengti pagal Reglamento (EB) Nr. 882/2004 44 straipsnio 4 dalį, pateiktas išvadas ir orientacinius nurodymus bei valstybių narių patirtį įgyvendinant tą reglamentą, turi atlikti nuolatinę šiame sprendime nustatytų gairių peržiūrą ir jas papildyti.

(12) Rengiant šiame sprendime nurodytas gaires reikėtų atsižvelgti į Eurostato pagal Bendrijos statistikos programą kuriamą kontrolės ir stebėsenos veiklos duomenų bazę, sudarytą iš įvairių klasifikacijos schemų, įskaitant suderintus pašarų ir maisto duomenų valdymo terminus ir apibrėžtis.

(13) Šiame sprendime numatytos priemonės atitinka Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 882/2004 44 straipsnio 2 dalyje numatytos gairės, į kurias reikia atsižvelgti rengiant metines ataskaitas, numatytas to reglamento 44 straipsnio 1 dalyje (toliau – metinė ataskaita), išdėstomos šio sprendimo priede.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2008 m. liepos 24 d.

Komisijos vardu

Androulla VASSILIOU

Komisijos narė

PRIEDAS

Valstybių narių nacionalinių kontrolės planų įgyvendinimo metinių ataskaitų gairės

1. **GAIRIŲ TIKSLAS**

Šiomis gairėmis siekiama skatinti valstybes nares nuosekliai teikti nacionalinių kontrolės planų įgyvendinimo metines ataskaitas, visų pirma oficialios kontrolės rezultatus, ir padėti joms tai atlikti.

2. **METINĖS ATASKAITOS TIKSLAS**

Valstybių narių metine ataskaita siekiama:

a) laikytis teisinių prievolių teikti ataskaitas pagal Reglamento (EB) Nr. 882/2004 44 straipsnio 1 dalį;

b) aprašyti nacionalinio kontrolės plano įgyvendinimo pažangą ir įvertinti kontrolės priemonių ir kontrolės sistemų veiksmingumą remiantis oficialios kontrolės valstybėje narėje rezultatais ir pasekmėmis.

Į metinę ataskaitą įtrauktinų kontrolės duomenų rinkimo ir analizavimo procesas gali padėti valstybėms narėms apžvelgti jų kontrolės sistemų veiksmingumą ir prisidėti prie jų kūrimo ir nuolatinio tobulinimo.

Metinėse ataskaitose pateikta informacija Komisija taip pat turėtų naudotis:

a) rengdama savo metines kontrolės programas (turimų duomenų analizė, auditas, patikrinimai); ir

b) rengdama Komisijos ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai pagal Reglamento (EB) Nr. 882/2004 44 straipsnio 4 ir 6 dalis.

3. **TEISINIS PAGRINDAS**

Reglamento (EB) Nr. 882/2004 44 straipsnyje nustatyta:

„1. Po vienerių metų nuo daugiamečių nacionalinių kontrolės planų įgyvendinimo pradžios, o vėliau – kasmet, valstybės narės teikia Komisijai ataskaitą, kurioje nurodo:

a) bet kuriuos padarytus daugiamečių nacionalinių kontrolės planų pakeitimus, siekiant atsižvelgti į 42 straipsnio 3 dalyje nurodytus veiksnius;

b) pagal daugiamečio nacionalinio kontrolės plano nuostatas per praėjusius metus atliktos kontrolės ir audito rezultatus;

c) užfiksuotų reikalavimų nesilaikymo atvejų rūšis ir skaičių;

d) veiksmus, kuriais siekiama užtikrinti daugiamečių nacionalinių kontrolės planų, įskaitant vykdymo užtikrinimo veiksmus ir jų rezultatus, veiksmingumą.

2. Siekiant skatinti, kad ši ataskaita ir ypač oficialios kontrolės rezultatai būtų teikiami nuosekliai, 1 dalyje nurodyta informacija teikiama atsižvelgiant į orientacinius nurodymus, kuriuos Komisija turi parengti laikydamasi 62 straipsnio 2 dalyje nurodytos tvarkos.

3. Valstybės narės ataskaitas parengia ir jas perduoda Komisijai per šešis mėnesius nuo metų, kurių ataskaita pateikiama, pabaigos.“

4. **APIBRĖŽTYS**

Šiose gairėse vartojamų terminų apibrėžtys pateikiamos susijusiuose Bendrijos teisės aktuose, visų pirma Reglamento (EB) Nr. 882/2004 2 straipsnyje, Reglamento (EB) Nr. 178/2002 2 ir 3 straipsniuose, Direktyvos 2000/29/EB 2 straipsnyje, 2006 m. rugsėjo 29 d. Komisijos sprendime 2006/677/EB, kuriame išdėstomos gairės, nustatančios audito atlikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių, kriterijus [1], ir 2007 m. gegužės 21 d. Komisijos sprendime 2007/363/EB dėl pagalbos gairių valstybėms narėms rengiant Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 882/2004 numatytą vieningą integruotą daugiametį nacionalinį kontrolės planą [2].

Šiose gairėse taip pat vartojamų terminų apibrėžtys:

a) metinė kontrolės programa – metinė Bendrijos kontrolės, nurodytos Reglamento (EB) Nr. 882/2004 45 straipsnio 4 dalyje, programa;

b) kontrolės strategija – metodas, taikomas nustatant oficialios kontrolės pobūdį, dažnumą, laiką, gamybos grandinės vietą ir (arba) etapą, metodą ir priemones (žr. Sprendimo 2007/363/EB priedo 3.7.2 dalį);

c) nacionalinis kontrolės planas – vieningas integruotas daugiametis nacionalinis kontrolės planas, numatytas Reglamento (EB) Nr. 882/2004 41 straipsniu.

5. **METINĖS ATASKAITOS APRĖPTIS**

Metinės ataskaitos aprėptis turėtų atitikti nacionalinio kontrolės plano taikymo sritį, įskaitant augalų sveikatą tiek, kiek Direktyvos 2000/29/EB 27a straipsnyje numatyta į šį planą įtraukti su augalų sveikata susijusius dalykus.

6. **ATASKAITINIS LAIKOTARPIS IR METINIŲ ATASKAITŲ TEIKIMAS**

Pagal Reglamento (EB) Nr. 882/2004 42 straipsnio 1 dalies a punktą vėliausia pirmojo nacionalinio kontrolės plano įgyvendinamo data – 2007 m. sausio 1 d. Pagal to reglamento 44 straipsnio 3 dalį ataskaitas valstybės narės turi parengti ir perduoti Komisijai per šešis mėnesius nuo metų, kurių ataskaitos pateikiamos, pabaigos. Taigi pirmosios metinės ataskaitos turi būti perduodamos Komisijai ne vėliau kaip iki 2008 m. birželio 30 d.; vėlesnių metų ataskaitos turi būti pateikiamos ne vėliau kaip iki birželio 30 d.

7. **RYŠYS SU KITOMIS SPECIALIOSIOMIS ATASKAITOMIS**

Reglamentas (EB) Nr. 882/2004 nepažeidžia specialiųjų Bendrijos nuostatų dėl oficialios kontrolės. Todėl metinėmis ataskaitomis nepakeičiamos metinės arba kitos ataskaitos apie specialiuosius kontrolės planus ar kitokią oficialią kontrolę, numatytą kituose Bendrijos teisės aktuose. Tačiau oficiali kontrolė, vykdoma pagal specialiuosius kontrolės planus, yra svarbi nacionalinių kontrolės planų bendrojo įgyvendinimo dalis, todėl tokios oficialios kontrolės rezultatai yra svarbūs rengiant metines ataskaitas.

Metinėse ataskaitose informuojant apie oficialią kontrolę, susijusią su tais specialiaisiais kontrolės planais, nebūtina kartoti į specialiąsias ataskaitas jau įtrauktos informacijos (pakanka pateikti dalinę nuorodą į naujausią pateiktą specialiąją ataskaitą). Tačiau oficialios kontrolės, atliktos įgyvendinant tuos specialiuosius kontrolės planus, rezultatai turėtų būti bendrais bruožais įtraukti į rezultatų analizę apžvelgiant bendruosius oficialios kontrolės rezultatus susijusiame sektoriuje.

Susijusiuose Bendrijos teisės aktuose nurodytos konkrečių tokių specialiųjų ataskaitų pateikimo datos nekeičiamos nei Reglamento (EB) Nr. 882/2004 44 straipsniu, nei šiomis gairėmis.

8. **BENDRIEJI ORIENTACINIAI NURODYMAI**

Reglamentuose (EB) Nr. 178/2002 ir (EB) Nr. 882/2004 numatytas sisteminis oficialios kontrolės metodas. Esminė tokio metodo dalis – oficialios kontrolės rezultatų rinkimas ir analizė bei išvadų rengimas, siekiant nustatyti tinkamus sistemingus korekcinius veiksmus ir prireikus koreguoti arba keisti nacionalinius kontrolės planus. Todėl metinė ataskaita turėtų būti tokios veiklos sintezė; joje taip pat reikėtų atsižvelgti į pagal Reglamento (EB) Nr. 882/2004 4 straipsnio 6 dalį atlikto audito išvadas.

[1] OL L 278, 2006 10 10, p. 15.
[2] OL L 138, 2007 5 30, p. 24.

To reikalavimo neatitiks vien tik statistinių duomenų apie oficialios kontrolės ir audito atvejų skaičių pateikimas. Valstybės narės, sudarydamos metinę ataskaitą, turėtų pateikti bendrųjų arba visų nacionalinių rezultatų, kuriais pagrįsta oficialios kontrolės rezultatų analizė, apžvalgą pagal sektorius ir gamybos grandinės etapus. Kiekviena valstybė narė pati pasirenka sektorius ir gamybos etapus, apie kuriuos turi būti parengta ataskaita. Kiekvieno sektoriaus ir gamybos etapo aprėptis turėtų būti aiškiai apibrėžti ir atitikti kontrolės sistemų aprašymo nacionaliniame kontrolės plane struktūrą. Kad būtų galima rezultatus susieti su analize, turėtų būti daromos bendros nuorodos į susijusias oficialios kontrolės (įskaitant mėginių ėmimą) strategijas, audito programas ir veiklos rodiklius, nustatytus nacionaliniame kontrolės plane, o kai tokia informacija neįtraukiama į nacionalinį kontrolės planą, metinėje ataskaitoje reikėtų pateikti trumpą tokių strategijų aprašymą.

Dalykai, kuriuos reikėtų įtraukti į oficialios kontrolės rezultatų apžvalgą ir analizę, pateikiami šių gairių 9 dalyje. Atliekant tų rezultatų analizę reikėtų nurodyti tendencijas ir aptarti jų svarbą bei galimas būsimas pasekmes oficialiai kontrolei. Tendencijoms nustatyti gali prireikti apžvelgti kelerių metų duomenis apie oficialios kontrolės rezultatus ir, atliekant tokią analizę, tam tikrais atvejais reikėtų daryti nuorodą į duomenis, susijusius su ankstesne oficialia kontrole. Atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 882/2004 43 straipsnio 1 dalies e punktą, šiose gairėse pateikiama orientacinių nurodymų, kaip galima atlikti tokią analizę.

Kaupiant neapdorotus duomenis, kai Bendrijos teisės aktuose reikalaujama rinkti duomenis specialiosioms ataskaitoms, susijusioms su pašarus ir maistą reglamentuojančiais teisės aktais, gyvūnų sveikata, gyvūnų gerove ar augalų sveikata, šiais duomenimis turėtų būti grindžiama konkretaus sektoriaus oficialios kontrolės rezultatų analizė. Jei tokių nuostatų nėra, valstybės narės gali pačios nuspręsti, kokie duomenų rinkimo ir kaupimo būdai tinka jų nacionalinėms sistemoms ir ar toliau taikyti ankstesnes priemones su tokia veikla susijusios oficialios kontrolės duomenims kaupti.

Tais atvejais, kai Bendrijos teisės aktais numatyta klasifikuoti reikalavimų nesilaikymo atvejus, rengiant metines ataskaitas reikalavimų nesilaikymo atvejai klasifikuojami remiantis šiomis klasifikavimo nuostatomis. Jei jokių specialiųjų nuostatų nėra, valstybės narės gali pačios nuspręsti, kokia klasifikacijos sistema tinka jų reikalavimams, ir turėtų tą sistemą trumpai apibūdinti metinėse ataskaitose.

Valstybės narės, kurios nori susikurti kontrolės duomenų klasifikavimo ir registravimo sistemas, gali atsižvelgti į Eurostato atliekamą darbą maisto saugos statistikos ir ypač kontrolės ir stebėjimo veiklos duomenų bazės [1] klausimais. Siekiant užtikrinti suderinamumą ir išvengti veiklos dubliavimo, kurdamos tokias klasifikavimo schemas, valstybės narės raginamos glaudžiai bendradarbiauti su Eurostatu. Tam tikrais atvejais tokio bendradarbiavimo rezultatai gali būti apžvelgiami būsimuose šių gairių pakeitimuose.

Vykdant Reglamento (EB) Nr. 882/2004 45 straipsnyje numatytą Bendrijos kontrolę, Komisija gali reikalauti pateikti pagrindinius duomenis, kuriais grindžiami oficialios kontrolės rezultatai ir analizė, todėl tokie duomenys turėtų būti saugomi ir Komisijos prašymu pateikiami.

9. ORIENTACINIAI NURODYMAI DĖL METINĖS ATASKAITOS TURINIO IR FORMOS

Į metinę ataskaitą reikėtų įtraukti šias sritis:

a) *oficiali kontrolė*, kurią atlieka valstybė narė, kaip numatyta Reglamento (EB) Nr. 882/2004 3 straipsnyje, ir nacionaliniuose kontrolės planuose – 9.1 dalis;

b) *bendroji atitiktis* pašarus ir maistą reglamentuojantiems teisės aktams ir gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklėms – 9.2 dalis;

c) *auditas*, atliekamas, kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 882/2004 4 straipsnio 6 dalyje, įskaitant tam tikrais atvejais kontrolės institucijų audito ar patikrinimų, kaip numatyta minėto reglamento 5 straipsnio 3 dalyje, rezultatus – 9.3 dalis;

d) nacionalinių kontrolės planų vykdymo *veiksmingumo užtikrinimo veiksmai* – 9.4 dalis;

e) *ataskaita apie bendrą* kontrolės sistemos *veiksmingumą* vykdant nacionalinius kontrolės planus – 9.5 dalis;

f) nacionalinių kontrolės planų *pakeitimai* – 9.6 dalis.

[1] Toks darbas, atliekamas pagal Bendrijos statistikos programą ir jos metines veiklos programas, apima įvairias klasifikacijos schemas, pvz., kontrolės ir stebėsenos veiklos klasifikavimą, produktų ir įmonių veiklos duomenų žodynus, bendrąjį specialiųjų terminų žodyną, mėginių ėmimo strategijų apibrėžtį ir kontrolės ir stebėsenos veiklos rodiklius.

Metinėje ataskaitoje turėtų būti pateikti bendrieji oficialios kontrolės tam tikrose srityse rezultatai, šių rezultatų analizė ir išvados nacionaliniu lygiu; visa tai galima pateikti pagal sektorius ir gamybos etapus ir (arba) tam tikrais atvejais pagal valstybės narės nacionaliniame kontrolės plane nustatytą struktūrą. Duomenų, kuriais grindžiama tokia analizė, santrauka ir išvados prireikus gali būti pateiktos atskirame priede, o dėl tokių duomenų išsamumo sprendimą priima valstybė narė, atsižvelgdama į tai, kad pagrindinius duomenis reikėtų saugoti kaip nurodyta 8 dalies septintojoje pastraipoje. Tam tikrais atvejais reikėtų įtraukti korekcinius veiksmus arba nacionalinio kontrolės plano pakeitimus, susijusius su tokiomis išvadomis.

9.1. **Oficiali kontrolė**

Metinėje ataskaitoje turėtų būti nurodytas nacionaliniame kontrolės plane nustatytų metinių veiklos tikslų (jei valstybės narės nustatė tokius veiklos tikslus) ir strateginių tikslų įgyvendinimo mastas. Šioje dalyje reikėtų įtraukti trumpą susijusių veiklos rodiklių ir (arba) veiklos tikslų aprašymą, nebent jis įtrauktas į nacionalinį kontrolės planą; pastaruoju atveju reikėtų pateikti bendras nuorodas. Šią informaciją reikėtų pateikti pagal sektorius, laikantis nacionalinio kontrolės plano.

Į metinę ataskaitą reikėtų įtraukti tiek planuotą, tiek tebevykdomą kontrolę ir, kai taikoma, specialiosios kontrolės veiklą tam tikru klausimu. Reikėtų nurodyti, kokiu mastu buvo įvykdyti nacionaliniame kontrolės plane nurodytos planuotos oficialios kontrolės reikalavimai dėl jos dažnumo arba intensyvumo ir pobūdžio. Jei planuotos oficialios kontrolės tikslai nepasiekti, reikėtų pateikti susijusių lengvinamųjų ir (arba) skatinamųjų aplinkybių analizę. Taip pat turėtų būti pranešama apie neplanuotą oficialią kontrolę ([1]), visų pirma, kai jai naudojami kiti ištekliai nei planuotai oficialiai kontrolei, ir trumpai paaiškinama neplanuotos oficialios kontrolės priežastis.

Dėl oficialios kontrolės, susijusios su gyvūnų ir augalų sveikata, į šią metinės ataskaitos dalį reikėtų įtraukti oficialios kontrolės, atliktos ligų stebėjimo, priežiūros, naikinimo ir kontrolės tikslais, įskaitant oficialią kontrolę, kuria siekiama patikrinti ar nustatyti sveikatos būklę, atsižvelgiant į konkrečią ligą, rezultatus.

9.2. **Bendras verslo subjektams ir produktams taikomų reikalavimų laikymasis**

Metinėje ataskaitoje turėtų būti pateikiamas aprašymas, kaip ataskaitiniu laikotarpiu buvo vertinamas bendrasis (maisto ir pašarų verslo subjektams ir kitiems susijusiems gamintojams ir verslo subjektams arba produktams taikomų) maistą ir pašarus reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių ir augalų sveikatą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų laikymasis; taip pat turėtų būti pateikta rezultatų apžvalga. Pranešime arba išvadoje dėl bendro reikalavimų laikymosi lygio reikėtų įtraukti rezultatų apžvalgą pagal sektorius, gamybos etapus ir kompetentingas institucijas. Minėtas pranešimas arba išvada turėtų būti grindžiama ar paremta 9.2.1–9.2.2 dalyse pateikta informacija.

9.2.1. *Reikalavimų nesilaikymo atvejų dažnumas ir tipas*

Metinėje ataskaitoje turėtų būti aprašyti pastebėti reikalavimų nesilaikymo atvejai. Metinėje ataskaitoje tam tikrais atvejais turėtų būti:

a) aprašyta ar apibūdinta taikoma klasifikacija;

b) pagal tipą suklasifikuoti reikalavimų nesilaikymo atvejai;

c) apibūdintas nustatytų reikalavimų nesilaikymo atvejų tipas ir skaičius.

Metinėje ataskaitoje turėtų būti sukaupti nacionaliniu mastu pagal sektorius nustatyti reikalavimų nesilaikymo atvejai; tokie sukaupti duomenys turėtų būti įtraukiami į 9.2.2 dalyje apibūdintą analizę.

9.2.2. *Reikalavimų nesilaikymo atvejų analizė*

Reikalavimų nesilaikymo atvejų analizė neatskiriama nuo atitinkamų korekcinių priemonių, kurių reikia imtis veiksmingam kontrolės sistemų veikimui užtikrinti, nustatymo. Šioje dalyje pateikiami veiksnių, į kuriuos galima atsižvelgti atliekant tokią analizę ir kurie gali padėti nustatyti tolesnius veiksmus, kurių reikėtų imtis nacionalinių kontrolės planų veikimo veiksmingumui užtikrinti, pavyzdžiai (žr. 9.4 dalį).

Atliekant reikalavimų nesilaikymo atvejų analizę remiantis geriausią praktiką, galima nagrinėti pagal sektorius reikalavimų nesilaikymo atvejų pasitaikymą, kylantį pavojų ir, kai tinka, pagrindines reikalavimų nesilaikymo priežastis. Remiantis šią analizę galima teikti išvadas, o jose įvertinti galimus reikšmingus reikalavimų nesilaikymo padarinius, atsižvelgiant į žmonėms, gyvūnams ar augalams kylantį pavojų, kai tinka, nurodant pagrindines tokių nesilaikymo atvejų priežastis. Kad tokia analizė būtų atlikta, gali prireikti apsvarstyti per kelerius metus surinktus duomenis ir prireikus pateikti nuorodas į ankstesnę oficialią kontrolę.

([1]) Oficiali kontrolė, kai laikinai dėl nenumatytų aplinkybių gerokai nukrypstama nuo nacionalinio kontrolės plano.

9.2.2.1. Reikalavimų nesilaikymo atvejų pasitaikymas

Šioje dalyje siekiama pateikti kai kurias rekomendacijas, kaip gali būti atliekama reikalavimų nesilaikymo atvejų dažnumo ir rūšių analizė. Prireikus analizė gali būti skaidoma pagal sektorius ir (arba) kompetentingas institucijas. Tam tikrais atvejais analizėje gali būti pateikiami atsakymai į tokius klausimus:

a) Kaip dažnai įvairiuose sektoriuose buvo nesilaikoma reikalavimų? Tai labai svarbu tais atvejais, kai akivaizdu, jog kai kuriuose sektoriuose ar tam tikroms kompetentingoms institucijoms atliekant oficialią kontrolę smarkiai nukrypstama nuo bendro reikalavimų laikymosi.

b) Ar reikalavimų nesilaikymo atvejų pasiskirstymas pagal laiką ir erdvinis pasiskirstymas buvo atsitiktinis, ar pastebėta, kad jų daugiau konkrečiose vietose arba gamybos etapais ir ar buvo kokių nors tendencijų požymių?

c) Reikalavimų nesilaikymo atvejų rūšis, t. y. ar jie buvo susiję su struktūriniais ar veiklos reikalavimais bei su gatavu produktu susijusiais reikalavimais? Kitų rūšių reikalavimų nesilaikymo atvejai gali būti susiję su savikontrole, administraciniais aspektais ar dokumentais (pavyzdžiui, atsekamumu). Reikalavimų nesilaikymo atvejai taip pat gali būti skirstomi į šias kategorijas: reikšmingi arba nereikšmingi, sistemingi arba atsitiktiniai ir kt.

d) Ar reikalavimų nesilaikymo atvejai būdingi visai pašarų ir maisto grandinei, ar pirminei gamybai arba tolesnei (-ėms) grandžiai (-ims)?

e) Ar galėjo tam tikrose grandyse būti daugybiniai reikalavimų nesilaikymo atvejai?

f) Ar reikalavimų nesilaikymo atvejų modelis rodo, kad gamybos grandyje (-se) yra kritinių kontrolės etapų?

g) Ar yra modelių, rodančių, kad tam tikri (tam tikrų rūšių) maisto ir pašarų verslo subjektai ir kiti susiję gamintojai ir verslo subjektai arba gamybos grandys labiau laikėsi reikalavimų nei kiti?

9.2.2.2. Pavojaus, kylančio dėl reikalavimų nesilaikymo, pobūdis

Šioje dalyje siekiama pateikti orientacinių nurodymų dėl informacijai apie galimus reikalavimų nesilaikymo padarinius pateikti būtinos analizės. Į analizę galima įtraukti:

a) reikalavimų nesilaikymo atvejų, kurie gali turėti didelį poveikį žmonėms, gyvūnams ar augalams, nustatymą;

b) dėl tų reikalavimų nesilaikymo atvejų kylančių galimų rimtų padarinių ar pavojaus aprašymą;

c) aprašymą, kuriame aptariama, ar rizika kyla tik dėl konkretaus pavojaus, ar padidėjus bendram pavojui, kilusiam dėl kelių rizikos veiksnių arba jų grupių.

9.2.2.3. Pagrindinė (-s) reikalavimų nesilaikymo priežastis (-ys)

Kai tinka, visų pirma tada, kai nustatomi reikšmingo reikalavimų nesilaikymo modeliai ar pasikartojantys pažeidimai, gali būti atliekama galimų priežasčių analizė. Ši analizė gali padėti kurti ir nuolat tobulinti valstybės narės kontrolės sistemas. Atliekant tokią analizę galima atsižvelgti į šiuos veiksnius:

a) per mažas maisto ir pašarų verslo subjektų ir kitų susijusių gamintojų ir verslo subjektų sąmoningumas ir šio veiksnio priežastys;

b) per žema maisto ir pašarų verslo subjektų ir kitų susijusių gamintojų ir verslo subjektų kompetencija ir šio veiksnio priežastys;

c) reikalavimų laikymosi sąnaudos;

d) nepakankamos priemonės ir (arba) ištekliai reikalavimų vykdymui užtikrinti;

e) veiksmingų, proporcingų ir (arba) atgrasomųjų sankcijų trūkumas.

9.3. **Auditas**

9.3.1. *Pagal Reglamento (EB) Nr. 882/2004 4 straipsnio 6 dalį atliekamas auditas*

Šie orientaciniai nurodymai išimtinai susiję su Reglamento (EB) Nr. 882/2004 4 straipsnio 6 dalyje numatytu auditu. Tokio audito rezultatus reikėtų pateikti nacionaliniu lygiu, prireikus pagal sektorius ir nacionaliniame kontrolės plane nustatytas tokio audito priemones.

Atsižvelgiant į Sprendimo 2006/677/EB nuostatas, metinėje ataskaitoje turėtų būti apibendrinta:

a) kokiu mastu ataskaitiniu laikotarpiu buvo įvykdyta kompetentingos institucijos parengta audito programa;

b) kokiu mastu kompetentingos institucijos apskritai laikėsi planuotų oficialios kontrolės priemonių;

c) išvados dėl bendro kompetentingų institucijų atliekamos oficialios kontrolės veiksmingumo;

d) išvados dėl bendro kompetentingų institucijų atliekamos oficialios kontrolės tinkamumo.

Jei audito priemonių, nustatytų nacionaliniame kontrolės plane, aprašyme nenurodyti atitikties vertinimo metodai ar veiklos rodikliai, į metinę ataskaitą reikėtų įtraukti trumpą oficialios kontrolės veiksmingumo ir tinkamumo aprašymą.

9.3.2. *Kontrolės institucijų atliekamas auditas ir patikrinimai – Reglamento (EB) Nr. 882/2004 5 straipsnio 3 dalis*

Apibūdinkite, kokiu mastu įvykdyta kontrolės institucijų atliekamo audito ar patikrinimų programa ir apibendrinkite tokio audito ar patikrinimų išvadas.

9.4. **Veiksmingumo užtikrinimo veiksmai**

Čia turėtų būti aprašomi veiksmai, kurių imamasi veiksmingam nacionalinio kontrolės plano veikimui užtikrinti. Metinėje ataskaitoje turėtų būti aprašomi veiksmai, kurių imtasi toliau nurodytose srityse. Tokia informacija gali būti pateikta pagal sektorius ar gamybos etapus.

a) Veiksmai, kurių imtasi užtikrinti, kad maisto ir pašarų verslo subjektai ir kiti susiję gamintojai ir verslo subjektai laikytųsi reikalavimų, kaip numatyta Reglamento (EB) Nr. 882/2004 31 straipsnio 2 dalies e punkte, 54 straipsnio 2 dalyje ir 55 straipsnyje.

b) Veiksmai, kurių imtasi veiksmingam oficialios kontrolės tarnybų darbui užtikrinti, kaip numatyta Reglamento (EB) Nr. 882/2004 4 straipsnio 2 dalyje ir 8 straipsnio 3 dalyje, įskaitant veiksmus, kurių imtasi reaguojant į auditą, atliktą pagal Reglamento (EB) Nr. 882/2004 4 straipsnio 6 dalį, ir tam tikrais atvejais auditą ar patikrinimus, atliktus pagal minėto reglamento 5 straipsnio 3 dalį. Kai reaguojant į audito išvadas imamasi veiksmų, tai gali būti korekciniai ir prevenciniai veiksmai arba padėties gerinimo veiksmai, grindžiami geriausia praktika.

9.4.1. *Veiksmai, kurių imamasi užtikrinti, kad maisto ir pašarų verslo subjektai ir kiti susiję gamintojai ir verslo subjektai laikytųsi reikalavimų*

Metinėje ataskaitoje turėtų būti pateikta veiksmų, kurių imtasi, apžvalga. Tai gali būti:

a) pašarų, maisto ar gyvūnų pateikimo rinkai, importo, eksporto ar naudojimo apribojimai ar draudimai;

b) pašarų ar maisto verslo leidimo ar registracijos panaikinimas ar sustabdymas;

c) administracinės baudos ir kitos administracinės sankcijos;

d) maisto ir pašarų verslo subjektų ir kitų suinteresuotų gamintojų ir verslo subjektų patraukimas baudžiamojon atsakomybėn už reikalavimų nesilaikymą (baudžiamosios sankcijos).

9.4.2. *Veiksmai, kurių imtasi oficialios kontrolės tarnybų veiksmingam darbui užtikrinti*

Dėl svarbių veiksmų, kurių imtasi siekiant užtikrinti veiksmingą oficialios kontrolės tarnybų darbą, gali prireikti keisti nacionalinį kontrolės planą; tokiu atveju jie turėtų būti įtraukti į 9.6 dalį. Tačiau dėl kai kurių reikšmingų veiksmų nacionalinio kontrolės plano galima nekeisti; tokiais atvejais juos reikėtų įtraukti į metinę ataskaitą kaip teigiamus valstybės narės veiksmus. Ši informacija gali būti pateikta pagal sektorius ar gamybos etapus ir turėtų apimti veiksmus, kurie į nacionalinį kontrolės planą nebuvo įtraukti kaip pakeitimai, pavyzdžiui:

a) nauja, atnaujinta arba pakoreguota kontrolės tvarka;

b) mokymo iniciatyvos;

c) papildomų išteklių asignavimas;

d) turimų išteklių perskirstymas persvarsčius prioritetus;

e) specialiosios kontrolės iniciatyvos;

f) kompetentingų institucijų struktūros ir valdymo pakeitimai;

g) orientacinių nurodymų arba informacijos teikimas pašarų ir maisto verslo subjektams;

h) nauji teisės aktai;

i) kontrolės institucijoms suteiktų įgaliojimų sustabdymas ar panaikinimas.

9.5. **Ataskaita apie bendrą veiksmingumą**

Bendrai vertinama:

a) pažanga, padaryta siekiant nacionaliniame kontrolės plane nurodytų strateginių tikslų;

b) pagal nacionalinį kontrolės planą atliktos oficialios kontrolės veiksmingumas ir tinkamumas siekiant įgyvendinti Reglamento (EB) Nr. 178/2002 17 straipsnio 2 dalį, Reglamentą (EB) Nr. 882/2004, gyvūnų sveikatos, gyvūnų gerovės ir, kai taikoma, augalų sveikatos taisykles.

Tokiame įsivertinime taip pat turėtų būti aptarti tokie aspektai kaip bendras veiksmingumas, kompetentingų institucijų tarpusavio veiklos derinimas ir vidinis jos koordinavimas, metodas „nuo lauko iki stalo“ ir rizika grindžiamas oficialios kontrolės tikslų nustatymas. Ataskaita apie bendrą veiksmingumą turėtų būti grindžiama ankstesnėje dalyje aptarta rezultatų analize ir sinteze; joje turi būti apibūdinta:

a) tam tikrais atvejais tiems tikslams taikomi veiklos rodikliai; ir

b) tam tikrais atvejais kiekvieno tikslo rezultatai.

9.6. **Nacionalinio kontrolės plano pakeitimai**

Metinėje ataskaitoje turėtų būti aprašyti ataskaitiniais metais, kurių ataskaita pateikiama, padaryti nacionalinio kontrolės plano pakeitimai. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas tam, kad būtų nurodyti ir paaiškinti pakeitimai, padaryti reaguojant į Reglamento (EB) Nr. 882/2004 42 straipsnio 3 dalyje, 44 straipsnio 5 dalyje ir 45 straipsnio 5 dalies a punkte minimus veiksnius. Visų pirma reikėtų apibūdinti svarbius oficialios kontrolės sistemos, nurodytos nacionaliniame kontrolės plane, ir priemonių rizikos kategorijos nustatymo pokyčius (žr. Sprendimo 2007/363/EB priedo 3.4 dalį).

Metinėje ataskaitoje turėtų būti aprašytas tokių pakeitimų pobūdis ir priežastys. Pavyzdžiui, kai taikytina:

a) nauji teisės aktai;

b) naujų ligų ar kitokio pavojaus sveikatai atsiradimas;

c) reikšmingi kompetentingų institucijų struktūros, valdymo ar veiklos pokyčiai;

d) reikšmingi žemės ūkio produktų gamybos sektoriaus pokyčiai;

e) valstybių narių atliktos oficialios kontrolės rezultatai;

f) bet kokie Reglamento (EB) Nr. 882/2004 43 straipsnyje nurodytų gairių pakeitimai;

g) moksliniai duomenys;

h) pagal Reglamento (EB) Nr. 882/2004 4 straipsnio 6 dalį atlikto audito rezultatai;

i) pagal Reglamento (EB) Nr. 882/2004 45 straipsnį Bendrijos atliktos kontrolės rezultatai ([1]);

j) audito, kurį valstybėje narėje atliko trečioji šalis, rezultatai;

k) pagrindinių priežasčių analizės išvados.

Pakeitimai turėtų atitikti analizę ir išvadas, pateiktas šių gairių 9.3–9.5 dalyse; tam tikrais atvejais juose turėtų būti pateiktos bendros nuorodos į atitinkamą dalį (-is).

([1]) Bendrijai atliekant kontrolę valstybėse narėse, galima nustatyti faktus, į kuriuos reaguojant pagal Komisijos rekomendacijas imamasi korekcinių ar prevencinių veiksmų, siekiant nacionaliniame kontrolės plane padaryti būtinus pakeitimus. Tokie pakeitimai turėtų būti įtraukti į metinę ataskaitą nepaisant to, kad jie taip pat gali būti įtraukti į valstybių narių atsakymą į rekomendacijas.